

**Eiro ieviešanas koordinācijas padomes
sēdes protokols Nr. 6**
Ministru kabinetā, Ministru prezidentu zālē

Rīgā,

2013.gada 8.oktobrī

Sēdi vada:

Padomes priekšsēdētājs

Valdis Dombrovskis

Piedalās sēdē padomes locekļi un to pārstāvji:

Tieslietu ministrs

Jānis Bordāns

Ārlietu ministrs

Edgars Rinkēvičs

Latvijas Bankas prezidenta vietnieks

Andris Ruselis

Finanšu ministrijas Eiro biroja vadītāja

Arina Andreičika

Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietniece

Zaiga Liepiņa

Ekonomikas ministrijas Iekšējā tirgus departamenta direktore

Inga Apsīte

Ārlietu ministrijas Informācijas un sabiedrisko attiecību departamenta
direktore vietniece

Maija Teikmane

Valsts kancelejas direktore vietniece

Laine Kučinska

valsts pārvaldes komunikācijas jautājumos

Maija Celmiņa

Ministru prezidenta padomniece projektu vadības jautājumos

Margrieta Ulmane

Valsts kancelejas Eiro komunikācijas projekta vadītāja

Baiba Melnace

Latvijas Komercbanku asociācijas sabiedrisko attiecību speciāliste

Žanete Glaudiņa

Latvijas Komercbanku asociācijas ekonomiste

Ēriks Stendzenieks

SIA „Mooz” radošais direktors

Signe Reinhilde-Āboļiņa

SIA „Komunikācijas aģentūra/Edelman Affiliate”

Ieva Stūre

valdes priekšsēdētāja

SIA „Komunikācijas aģentūra/Edelman Affiliate”

stratēģiskā konsultante

Protokolē:

Eiro ieviešanas koordinācijas padomes sekretariāta vārdā

Sabīne Spurķe

Sēdi sāk plkst. 11:00

**Par Eiro ieviešanas koordinācijas padomes
2013.gada 8.oktobra sēdes darba kārtības projektu**

V. Dombrovskis: atklāj Eiro ieviešanas koordinācijas padomes (turpmāk – EIKP) sēdi un informē par pirmo darba kārtības jautājumu.

1. jautājums

Ziņojums par eiro projekta risku vadību

Ziņo: Arina Andreičika, Finanšu ministrijas Eiro biroja vadītāja

Satura informācija ar ierobežotu pieejamību.

2. jautājums

Ziņojums par iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs”, cenu monitoringa un cenu paralēlās atspoguļošanas rezultātiem

Ziņo: *Zaiga Liepiņa, Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietniece*

Z.Liepiņa: Informē par paveikto saistībā ar iniciatīvu „Godīgs eiro ieviesējs”, cenu monitoringu, publicitātes apjomu un saturu. Viena no aktivitātēm, kas ir paveikta - nosūtītas apmēram 40 000 uzaicinājuma vēstules uzņēmējiem (partneri: Latvijas Pasts, Lursoft, uzņēmēju biedrības) ar aicinājumu pievienoties iniciatīvai. Dienā pievienojas 20-50 komersanti. Tāpat nosūtīti aicinājumi uzņēmumiem, kuros valsts ir kapitāldāļu turētāja. Uz 3.oktobri statistikas dati liecina, ka ir pievienojušies 847 uzņēmēji ar vairāk nekā 7200 tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas vietām visā Latvijā. Vislielākā aktivitāte ir vērojam Vidzemē. Tieki saņemti pieteikumi arī no saimnieciskās darbības veicējiem. Uz 3.oktobri iniciatīvai pievienojušies 51 valsts un pašvaldību uzņēmumi.

Z.Liepiņa informē, ka no 1.oktobra visiem obligāti bija jāsāk atspoguļot cenas divās valūtās. Nav saņemtas izteiktas sūdzības, ka kāds neievērotu „Godīgs eiro ieviesējs” principus. Ja kāds iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs” dalībnieks neievēros principus, sākotnēji soda sankcijas netiks piemērotas. Atkārtoti konstatētu pārkāpumu gadījumā tiks piemēroti likumdošanā noteiktie sodi. Tāpat visi tie, kas neievēros „Godīgs eiro ieviesējs” principus, tiks publicēti iniciatīvas mājaslapā.

Pārtikas produktu cenas lielākoties ir palikušas nemainīgas. Atsevišķās tirdzniecības vietās konstatēta cenu konvertācija, kas neatbilst oficiālajam pārejas kursam, tāpēc uzņēmējiem izteikts aizrādījums. Cenu svārstības, galvenokārt, izskaidrojamas ar sezonālitāti, kā arī izejvielu un citu resursu, piemēram, degvielas un citu energoresursu, cenu kāpumu pasaule. Tāpat PTAC ir izstrādājis vadlīnijas par pareizu cenu paralēlo atspoguļošanu, un tiek plānots veikt 30 000 pārbaudes visā cenu paralēlās atspoguļošanas periodā. No 1.-3.oktobrim PTAC veicis 90 pārbaudes, konstatēts 51 pārkāpums (40 gadījumos nav izmantots oficiālais kurss vai nav norādītas cenas eiro).

V.Dombrovskis: Pēc pārbaudēm ir konstatēts 51 pārkāpums. Tas ir daudz un norāda uz nopietnām problēmām.

Z.Liepiņa: Informē, ka tendence varētu būt raksturīga paralēlās cenu atspoguļošanas sākuma posmam, kad viens vai otrs uzņēmējs nav izpratis, kā cenas pareizi būtu jāatspoguļo. Uzņēmēji ir informēti, ka sākotnēji, veicot pārbaudes, pārbaužu veicēji norādīs uz pārkāpumiem un skaidros pareizos cenu paralēlās atspoguļošanas principus. Savukārt, konstatējot pārkāpumu atkārtoti, protams, tiks piemērotas likumdošanā noteiktās soda sankcijas.

V.Dombrovskis: Turpmāk jāaicina PTAC strādāt aktīvāk, lai novērstu šādus pārkāpuma gadījumus, un aicina nākamajā reizē ziņot par jaunākajiem rezultātiem.

V.Dombrovskis: Kādā veidā jūs popularizējat „Godīgs eiro ieviesējs”? Kā uzņēmēji uzzina, ka būtu labi pievienoties?

Z.Liepiņa: Notiek semināri, kuros tiek skaidrots par „Godīgs eiro ieviesējs”. Nemot vērā, ka tā ir arī uzņēmēju iniciatīva, tad paši uzņēmēji ir aicināti šo informāciju nodot tālāk. Tajā pašā laikā par to tiek atspoguļots medijos, presē, ministrijas mājaslapā, PTAC mājaslapā un euro.lv mājaslapā.

V.Dombrovskis: Viena lieta ir uzrunāt privāto sektoru, bet otra – aicināt pievienoties valsts kapitālsabiedrības. Ir saraksts, kas labi atspoguļo kapitālsabiedrības, kas vēl nav pievienojušās „Godīgs eiro ieviesējs”.

Z.Liepiņa: Nems vērā šo situāciju un pārbaudīs. Jūlijā tika izsūtīta ekonomikas ministra vēstule visiem ministriem un institūcijām ar aicinājumu pievienoties „Godīgs eiro ieviesējs”. Šo jautājumu varētu skaidrot, komunicējot starp ministrijām.

V.Dombrovskis: Lūgums sagatavot rezolūciju visiem ministriem, lai iesniedz informāciju par to, kas no kapitālsabiedrībām ir pievienojušās un kas nav. Un ja nav pievienojušās, tad skaidrot kāpēc to nav izdarījušas. Tāpat lūgums Finanšu ministrijai sagatavot Ministru kabineta protokollēmumu visiem ministriem ar uzdevumu izvērtēt savas kapitālsabiedrības un aicināt pievienoties tās, kas vēl nav pievienojušās „Godīgs eiro ieviesējs”.

Ievērojot ziņojumā minēto, Eiro ieviešanas koordinācijas padome nolemj uzdot:

- 1) Nākamajā Eiro ieviešanas koordinācijas padomē atgriezties pie iniciatīvas „Godīgs eiro ieviesējs”, cenu monitoringa un cenu paralēlās atspoguļošanas aktuālajiem jautājumiem, t.sk., apzinot aktuālo situāciju ar tām valsts kapitālsabiedrībām, kas pievienojušās iniciatīvai „Godīgs eiro ieviesējs”.
- 2) Visiem ministriem atkārtoti informēt par iniciatīvu „Godīgs eiro ieviesējs” attiecīgās ministrijas pārraudzībā esošās kapitālsabiedrības un aicināt minētos uzņēmumus pievienoties iniciatīvai, tādejādi apliecinot godīgu uzņēmējdarbības praksi korporatīvās pārvaldības un sociālās atbildības jomās, kalpojot par piemēru privātā sektora uzņēmumiem. Prioritatīvās jomas:
 - veselības aprūpe – VM: „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca”, „Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari””, „Rīgas Psihiatrijas un narkoloģijas centrs” u.c.
 - transports – SM: ”Latvijas autoceļu uzturētājs”, „Starptautiskā lidosta „Rīga””
 - kultūra – KM: „Latvijas koncerti”, „Latvijas Nacionālā opera”, „Rīgas cirks”, „Rīgas jaunais teātris” u.c.

*Pielikumā Ekonomikas ministrijas prezentācija „Godīgs eiro ieviesējs”

3. jautājums

Ziņojums par aktualitātēm banku jomā

Ziņo: Andris Ruselis, Latvijas Bankas prezidenta vietnieks un Žanete Glaudiņa, Latvijas Komercbanku asociācijas ekonomiste

V.Dombrovskis: Šobrīd tiek saņemtas sūdzības no iedzīvotājiem saistībā ar eiro ieviešanu - bankas jau tagad ceļ cenas, paaugstinot dažādas komisijas maksas. Aicina Latvijas Komercbanku asociāciju sniegt ieskatu par to, vai bankas ir/nav cēlušas cenas? Un ja ir, tad kāpēc?

Ž.Glaudiņa: Komercbankas komisijas maksu pārskata regulāri, kā jebkurš uzņēmējs, un atsauce uz to, ka bankas ceļ cenas eiro ieviešanas dēļ nav pamatota. Komisijas maksa ir celta atsevišķiem ar maksājumiem saistītiem pakalpojumiem. Vienlaikus šiem pakalpojumiem ir alternatīvas interneta vidē. Bankas piedāvā klientiem savus pakalpojumus veikt dažādās vietās – filiālēs vai attālināti. Šobrīd šī virzība uz attālinātiem pakalpojumiem notiek ne tikai Latvijā, bet arī visur Eiropā. Skaidras naudas darījumi, inkasācija un monētu skaitīšana ir ļoti dārgs pakalpojums. Un ja bankām citur iespējas pelnīt ir samazinājušās, ņemot vērā kreditēšanas krīzi, tad šobrīd vairs dotēt šādus maksājumu pakalpojumus un skaidras naudas pakalpojumus nav iespējams. Katram pakalpojumam jāmaksā tik, cik tas maksā. Saistīt ar eiro ieviešanu noteikti to nevar. Pēc eiro ieviešanas virzība uz filiāļu tīkla samazināšanu un pāriešanu uz konsultāciju centriem varētu būt vēl aktīvāka. Tādā veidā uzņēmēji tiek aicināti izmantot inkasācijas pakalpojumus, kā tas ir visur Ziemeļeiropā, nevis nākt uz bankas filiālēm. Savukārt privātpersonas tiek orientētas uz attālinātiem pakalpojumiem.

V.Dombrovskis: Problēma ir tā, ka iedzīvotāji to uztver citādāk. Respektīvi, ieviešot eiro, bankas ceļ cenas. Faktiski Jūs to pašu pateicāt – samazinājušās alternatīvās pelnīšanas iespējas, un tāpēc tiks pacelta komisijas maksa.

Ž.Glaudiņa: Tas nav veids kā atpelnīt eiro izmaksas, jo izmaksu apjoms, kas ir banku sektoram, ir ļoti apjomīgs un to atpelnīt ar skaidras naudas iemaksām filiālēs noteikti nevarēs. Piemēram, ja skatāmies statistiku par maksājumiem – Latvijā 98% no visiem maksājumiem tiek iniciēti attālināti interneta vidē. Tikai 2% klientu apmeklē filiales. Tam, ka klienti tiek orientēti uz attālinātajiem norēķiniem, ir 100% ekonomisks pamatojums. Komisijas maksa par maksājumu veikšanu netiek mainīta. ES regulas nosaka, ka no 1.janvāra komisijas maksa par pārskaitījumiem Latvijā un uz citām eirozonas valstīm būs vienāda. Klientiem ir būtisks izmaksu samazinājums. Tāpat ar karšu darījumiem.

Vienlaicīgi jau šobrīd bankas piedāvā iespēju klientam skaidras naudas iemaksu kontā gan banknotēs, gan monētās veikt bez maksas un ierobežojuma. Šai ziņā ir atrastas alternatīvas.

V.Dombrovskis: Šīs konkrētās iespējas, manuprāt, vajadzētu ļoti skaidri komunicēt un skaidrot, lai iedzīvotāji nebūtu neapmierināti.

Ž.Glaudiņa: Skaidras naudas nomaiņa no 1.janvāra būs bez maksas. Šobrīd, zinot, ka janvārī varētu būt pastiprināta klientu plūsma, klienti tiek aicināti iemaksāt naudu krājkontā, veicinot arī uzkrāšanu bez maksas.

A.Ruselis: Ziņo par Vadības komitejas Naudas un maksājumu sistēmu darba grupas pārziņā esošo eiro ieviešanas pasākumu izpildes gaitu – par būtiskākajiem paveiktajiem un plānotajiem pasākumiem skaidrās naudas, bezskaidrās naudas, sabiedrības informēšanas jomā, kā arī par citiem pasākumiem.

V.Dombrovskis: Nemot vērā ziņojumā minēto, lūdz Latvijas Banku atsūtīt uz padomes sekretariātu sarakstu ar tām apdzīvotajām vietām, kurās nav pieejamas bankas un pasta pakalpojumi.

Ž.Glaudiņa: informē par eiro ieviešanas projektu banku sektorā – par aktualitātēm un turpmākajiem darbiem, skaidras naudas pieejamības nodrošināšanu, kā arī par skaidras naudas nomaiņu iedzīvotājiem un uzņēmējiem. Līdz šim ir veikts informācijas sistēmu izvērtējums, izmaiņu ieviešanas un testu plāni. Izvērtēta izmaiņu nepieciešamība klientiem piedāvātajos pakalpojumos. Saplānoti un veikti priekšdarbi eiro skaidras naudas priekšpiegādei un latu skaidrās naudas izņemšanai no apgrozības. Veikta klientu izpēte, lai novērtētu eiro skaidrās naudas apjoma nepieciešamību, klientu gatavību eiro ieviešanai, kā arī modelētu klientu rīcību eiro nomaiņas laikā. Tāpat notiek klientu informēšana par eiro ieviešanas praktiskajiem aspektiem – bankās individuāli un LKA komunikācijas kampaņā kopumā. Eiro monētu sākumkomplektu tirdzniecības uzsākšana iedzīvotājiem plānota no 10.decembra. Līdz 30.jūnijam skaidras naudas nomaiņas nodrošināšana banku filiālēs. Savukārt eiro skaidrās naudas priekšpiegāde uzņēmumiem – notiek aktīva pieteikšanās un līgumu slēgšana. Šobrīd eiro priekšpiegādei ir pieteikušies vidēji 30%-60% no plānotā klientu skaita. Pieteikšanās turpinās.

V.Dombrovskis: Vai sākuma komplekti iedzīvotājiem un uzņēmējiem tiks tirgoti bez komisijas maksas?

Ž.Glaudiņa: Jā, protams.

Ievērojot ziņojumā minēto, Eiro ieviešanas koordinācijas padome aicina:

- 1) Turpināt sekot līdzīgi aktuālajiem jautājumiem, kas skar bankas un pāreju uz eiro.
- 2) Izprast asociāciju pievienošanās principu iniciatīvai „Godīgs eiro ieviesējs”– ja pievienojusies Latvijas Komercbanku asociācija, vai tas nozīmē, ka pievienojas visi

biedri, vai arī asociācijas pievienošanās uzskatāma tikai par aicinājumu pārējiem tās biedriem pievienoties iniciatīvai „Godīgs eiro ieviesējs”.

- 3) Bankas izvērtēt alternatīvas un rast risinājumus, kas veicina iedzīvotāju aktivitāti skaidras naudas, tostarp monētu uzkrājumu, noguldīšanai bankās vēl līdz gadu mijai, lai mazinātu rindas pēc jaunā gada;
- 4) Rast iespēju izmantot savus komunikācijas kanālus – bankomātus, kā arī Internetbankas, vienotai komunikācijai gadu mijā (apsveikums par pievienošanos eiro zonai) un 2014. gada pirmajās nedēļās (racionālas rīcības atgādinājumiem).

**Pielikumā Latvijas Komercbanku Asociācijas prezentācija „Eiro ieviešana un bankas: paveiktais un vēl veicamais”*

4. jautājums Ziņojums par aktualitātēm eiro komunikācijā

Ziņo: Margrieta Ulmane, Valsts kancelejas Eiro komunikācijas projekta vadītāja, Ēriks Stendzenieks, SIA „Mooz” radošais direktors un Signe Reinholde-Āboliņa, SIA „Komunikācijas aģentūra/Edelman Affiliate” valdes priekšsēdētāja

M.Ulmane: informē par uzdevumu izpildi, paveiktajām un uzsāktajām komunikācijas aktivitātēm - 3.ceturkšņa rezultātiem, aktuālajām kampaņām un projektiem, kā arī par komunikācijas plānu 4.ceturksnim.

Signe Reinholde-Āboliņa un Ēriks Stendzenieks: informē par kampaņas izaicinājumiem, norises laika plānu ar galvenajiem notikumiem, kampaņas vizuālo noformējumu, reģionālajiem forumiem un eiro izstādēm. Tieks uzsvērts, ka svarīgs ir eiro ieviešanas brīdis un gada nogale, tāpēc šobrīd tiek attīstīts norises plāns (pasākums notiks Rīgā un tā būs svinīga eiro banknotes izņemšana).

Turpmāk kampaņā ir paredzēti trīs informatīvie klipi, kas būs domāti konkrētām mērķauditorijām. Tāpat oktobra beigās un novembra sākumā ikviena mājsaimniecība saņems 16lpp. informatīvo izdevumu, kurā būs detalizēta informācija par eiro ieviešanu. Izdevums būs pielāgots katram reģionam („Eiro aug: Latgale”, „Eiro aug: Vidzeme”, „Eiro aug: Kurzeme”, „Eiro aug: Zemgale”). Līdz ar to katrs reģions saņems informāciju, kas aktuāla katram iedzīvotājam, kā arī informāciju, kas ir svarīga konkrētajam reģionam.

V.Dombrovskis: Vai informatīvajā materiālā būs iekļauta praktiskā informācija, piemēram, par skaidrās naudas apriti, kontiem, skaidras naudas mainīšanu jaunajā gadā, vietām, kur to var darīt?

E.Stendzenieks: Praktiskā informācija būs iekļauta gan klipos, gan avīzē, gan bukletos, kas ir paredzēti dažādām auditorijām. Viens no vēstījumiem kampaņā: „Jauno gadu vislabāk sagaidīt ar bezskaidras naudas uzkrājumiem!”

E.Rinkēvičs: Atbalsta izklāstīto ideju, taču uzsver, ka jārēķinās ar to, ka būs ļoti liela interese no ārvalstu žurnālistiem. Komunikācija jāveido arī ārpus Latvijas, sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Finanšu ministriju un Latvijas Institūtu.

V.Dombrovskis: Papildina, ka par šiem iepriekšminētajiem vēstījumiem būs jāveido atsevišķa sanāksme, kur viss tiks izrunāts detalizētāk.

Eiro ieviešanas koordinācijas padome nolemj uzdot:

- 1) Nemot vērā iepriekš izklāstīto, nepieciešams izstrādāt komunikācijas plānu ar starptautiskajiem medijiem par Latvijas pievienošanos eirozonai.
- 2) Finanšu ministrijai iesaistīt Vides un reģionālās attīstības ministriju un valdības sociālos partnerus, tostarp, Latvijas Pašvaldību savienību, pašvaldību atbalsta veicināšanai, informējot grūti sasniedzamās, sociāli mazaizsargātās valsts

iedzīvotāju grupas par valūtas maiņas praktiskajiem aspektiem, kā arī iedzīvotājus un uzņēmējus par drošības aspektiem valūtu nomaiņas procesā.

Eiro ieviešanas koordinācijas padome nolemj pieņemt zināšanai sniegtu informāciju.

*Pielikumā „Komunikācijas aģentūra/Edelman Affiliate” prezentācija „Eiro ieviešanas komunikācija” un Valsts kancelejas prezentācija „Atskaite par eiro komunikācijā paveikto 3.ceturksni”

Nākamā padomes sēde - 2013. gada 3.decembrī laikā no plkst.11:00 līdz 12:00 pirms Ministru kabineta sēdes.

Sēdi slēdz 12:05

Sēdes vadītājs

V. Dombrovskis

Protokolētājs

S. Spurķe

Vīzas:

M. Celmiņa

Ministru prezidenta ārštata padomniece
projektu vadības jautājumos
2013.gada 12.decembrī

S.Znotiņa-Znota

Valsts kancelejas direktora vietniece
valsts pārvaldes
komunikācijas jautājumos vietā
2013.gada 12.decembrī

12.12.2013